

תולדות עם ישראל

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

חלק א

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון — בפרק זה שלושה נושאים:
I: תקופת בית שני
II: הקהילה היהודית בימי הביניים
III: החסידות
בנושא שלמדת עליך לענות על שתי שאלות — (16×2) — 32 נקודות
פרק שני — בפרק זה עליך לענות על שלוש שאלות — (16×3) — 48 נקודות
פרק שלישי — בפרק זה עליך לכתוב על ארבעה מושגים/שמות — (5×4) — 20 נקודות
סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב על כריכת המחברת את הנושא שלמדת.
(2) בתשובתך הבא עובדות, אל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמוחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק ראשון (32 נקודות)

בפרק זה שלושה נושאים:

נושא I: תקופת בית שני

נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים

נושא III: החסידות

ענה על שאלות רק בנושא שלמדת, לפי ההוראות.

נושא I: תקופת בית שניאם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 16 נקודות).1. הסבר מדוע פגע הורדוס במעמד הכהונה. הצג פעולה אחת שלו שפגעה בכוהנים.2. הצג שתי דרכים שהורדוס פעל בהן כדי להיות חלק מהעולם הרומי.

3. הסבר כיצד במצדה בא לידי ביטוי הרעיון של הקנאים.

4. ציין תקנה אחת שקבע רבן יוחנן בן זכאי, והסבר את המטרה שלה.**נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים**אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 5-8 (לכל שאלה – 16 נקודות).5. הצג טיעון הלכתי אחד שיהודים השתמשו בו כדי לפגוע בסמכות הקהילה.

הסבר את הפתרון שהציעו חכמים לטיעון זה.

6. הסבר מדוע גם השליט וגם הקהילה היו זקוקים לחצרן.

7. ציין שני מוסדות ציבור שפעלו בקהילה.

הסבר מדוע היה חשוב לקהילה לקיים מוסדות ציבור רבים.

8. הסבר מדוע נחשב החרם עונש קשה בקהילה היהודית בימי הביניים.

ציין עונש נוסף, מלבד חרם, שהקהילה השתמשה בו.

נושא III: החסידות

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 9-12 (לכל שאלה – 16 נקודות).

9. הצג שתי השפעות של אירועי "המבול" על הקהילות היהודיות בפולין.
10. הסבר מדוע האמינו יהודים רבים בתקופת שבתאי צבי שהמשיח הגיע. הסבר כיצד האמונה שהמשיח הגיע השפיעה על המצב הרוחני של העם.
11. הסבר את הקשר בין הצדיק לבין החסיד. בתשובתך התייחס לקשר מצד הצדיק וגם לקשר מצד החסיד.
12. הצג סיבה אחת להתנגדות לחסידות, והצג דוגמה אחת להתנגדות זו.

פרק שני (48 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 13-18 (לכל שאלה – 16 נקודות).

13. מהי לאומיות? הצג גורם אחד לצמיחת הלאומיות במאה ה-19.
14. בחר באחד משני הרבנים: הרב אלקלעי או הרב קלישר. הסבר מה חידש הרב שבחרת בנוגע לגאולה. ציין הצעה מעשית אחת של רב זה.
15. הסבר מאפיין אחד של האנטישמיות המודרנית. הצג דוגמה אחת לאירוע של אנטישמיות מודרנית.
16. הסבר מדוע הצטרפו יהודים דתיים לתנועה הציונית של הרצל. הסבר מדוע הם הקימו ארגון נפרד בתוך התנועה הציונית.
17. מה הייתה תכנית אוגנדה? הסבר נימוק אחד בעד התכנית ונימוק אחד נגד התכנית.
18. הצג שני הבדלים בין העולים בעלייה הראשונה לבין העולים בעלייה השנייה.

(שים לב: פרק שלישי בעמוד הבא.)

פרק שלישי (20 נקודות)

לפניך שבעה מושגים (19-25), ובכל אחד מהם יש שני חלקים.

בחר בארבעה מהמושגים/שמות, וענה על שני החלקים הקשורים לכל מושג/שם שבחרת (לכל מושג — 5 נקודות).

19. "החלוקה"

- מדוע תמכו יהודי הגולה ביהודים בארץ?
- כיצד חולקו כספי "החלוקה" בעדה הספרדית וכיצד — בעדה האשכנזית?

20. משה מונטיפיורי

- מהו השינוי שרצה מונטיפיורי לעשות ב"יישוב הישן"?
- ציין פעולה אחת שעשה מונטיפיורי למען היישוב בארץ-ישראל.

21. פתח תקווה

- מה הייתה מטרתם של מייסדי המושבה פתח תקווה?
- מדוע היה צורך ליישב את פתח תקווה בפעם השנייה, ומי היו המתיישבים בפעם זו?

22. הסכם סייקס-פיקו

- בין אילו מדינות נחתם הסכם סייקס-פיקו?
- במה עסק ההסכם?

23. ניל"י

- מה הייתה המטרה של הקמת ארגון ניל"י?
- ציין שם של אחד מחברי הארגון, וכתוב מה היה סופו של הארגון.

24. חוזה ורסאי

- בעקבות מה נחתם חוזה ורסאי?
- ציין הגבלה אחת שהוטלה על גרמניה לפי חוזה זה.

25. הצהרת בלפור

- איזו מדינה פרסמה את הצהרת בלפור?
- מהו עיקרו של המסמך, ומה יחסו של המסמך כלפי לא-יהודים בארץ?

בהצלחה!